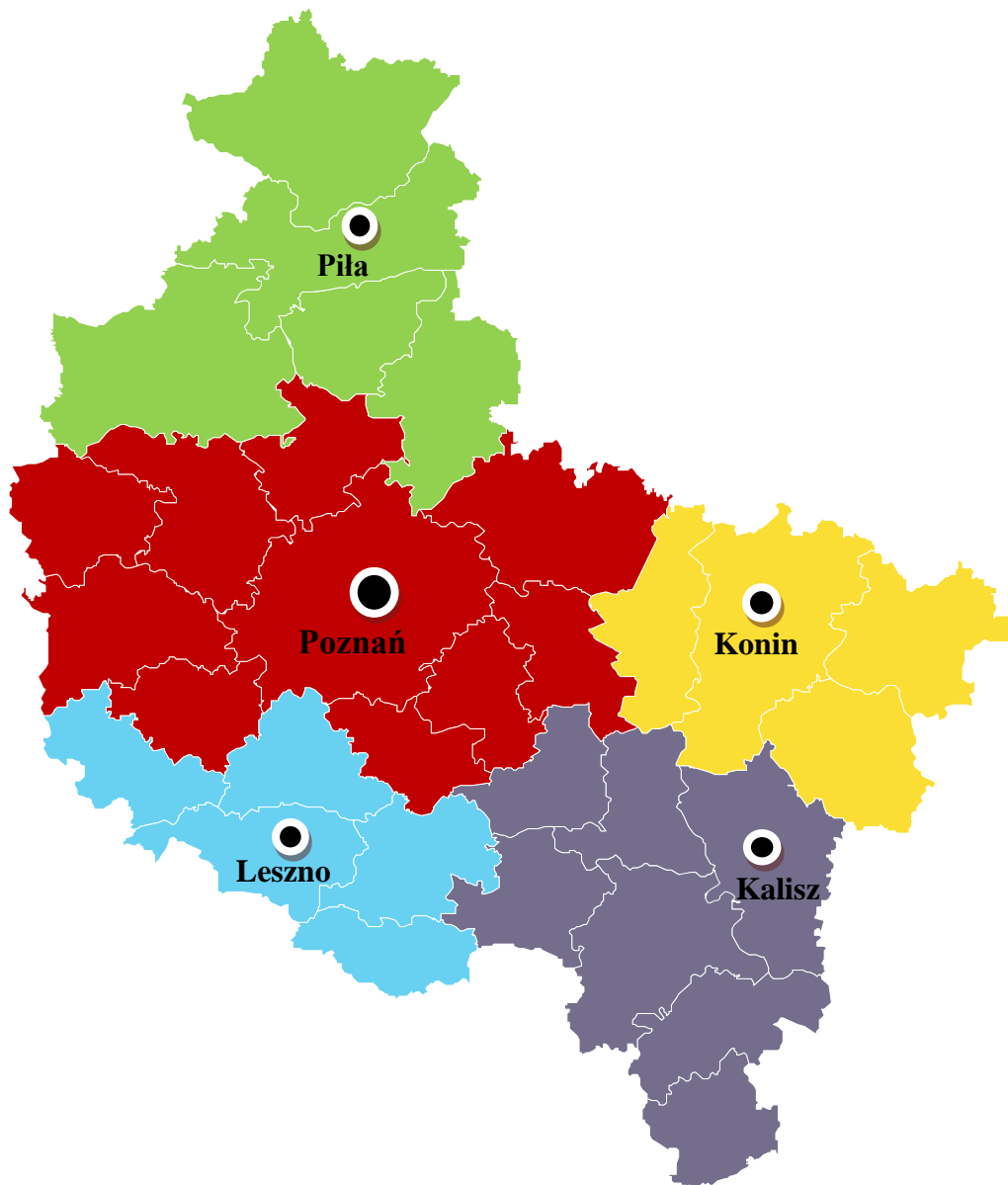

Zwolnienia grupowe w Wielkopolsce w 2018 roku

Poznań, kwiecień 2019 r.

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
1. ZGŁOSZENIA ZWOLNIEŃ I ZWOLNIENIA GRUPOWE WEDŁUG LICZBY ZWALNIANYCH PRACOWNIKÓW	5
1.1. Zgłoszenia zwolnień grupowych według liczby zwalnianych pracowników	6
1.2. Zwolnienia grupowe według liczby zwalnianych pracowników	9
2. ZRÓŻNICOWANIE TERYTORIALNE ZGŁOSZEŃ I ZWOLNIEŃ GRUPOWYCH	12
2.1. Zróżnicowanie terytorialne zgłoszeń grupowych.....	12
2.2. Zróżnicowanie terytorialne zwolnień grupowych	13
3. ZGŁOSZENIA ZWOLNIEŃ GRUPOWYCH I ZWOLNIENIA ZE WZGLĘDU NA CHARAKTER DZIAŁALNOŚCI PRACODAWCY.....	16
3.1. Zgłoszenia zwolnień grupowych ze względu na charakter działalności pracodawcy	16
3.2. Zwolnienia grupowe ze względu na charakter działalności pracodawcy.....	17
4. PRZYCZYNY ZAMIARU DOKONANIA ZWOLNIEŃ GRUPOWYCH.....	22
5. ZWOLNIENIA MONITOROWANE – DZIAŁANIA POWIATOWYCH URZĘDÓW PRACY	23
PODSUMOWANIE	25

WSTĘP

W ramach prowadzonej przez Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu analizy wielkopolskiego rynku pracy, dotyczącej zgłoszonych oraz faktycznie dokonanych zwolnień grupowych pracowników, po raz kolejny przygotowano w tym zakresie raport obejmujący dane za 2018 rok. Raporty z lat ubiegłych dostępne są na stronie internetowej Urzędu: <http://wuppoznan.praca.gov.pl>, w zakładce „Rynek Pracy”/„Publikacje Urzędu”/„Opracowania i analizy”. Zakres problematyki zwolnień grupowych reguluje ustawa z dnia 13 marca 2003 roku o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1969), z której wynika, że pracodawcy mają obowiązek zgłaszania zamiaru dokonania zwolnień grupowych, jak i samych zwolnień.

Podobnie jak w opracowaniach z lat poprzednich, w przedmiotowym raporcie nie wskazano nazw zakładów pracy i ich adresów. Celem opracowania jest głównie statystyczne ujęcie analizowanego problemu, bez rozpatrywania konkretnych przypadków. Analizy dokonano pod kątem liczby pracowników objętych zwolnieniami grupowymi i liczby pracowników faktycznie zwolnionych. Przyjęto także, że każde zgłoszenie i zwolnienie odnotowane w danym miesiącu 2018 roku traktowane jest jako odrębny przypadek. Informacje wykorzystane w opracowaniu pochodzą m.in. z:

- formularzy sprawozdawczych MRPiPS-01 obejmujących m.in. zgłoszenia zwolnień i zwolnienia grupowe oraz zwolnienia monitorowane, z których dane publikowane były w ujęciu miesięcznym w Biuletynie Informacyjnym WUP w Poznaniu,
- zestawień zbiorczych przygotowanych przez WUP w oparciu o informacje przekazane przez powiatowe urzędy pracy województwa wielkopolskiego,
- Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) z 2007 roku.

Z obserwacji wielkopolskiego rynku pracy na przestrzeni kilku ostatnich lat wynika, że w 2018 roku, podobnie jak w roku poprzednim, liczba pracowników zgłoszonych do zwolnienia jest wyższa niż faktycznie zwolnionych. Jest to wynikiem m.in. rezygnacji przez niektórych pracodawców, w części lub w całości, z pierwotnych zamierzeń przeprowadzenia redukcji zatrudnienia.

Należy jednak podkreślić, że z uwagi na terminy wypowiedzeń w ramach zwolnień grupowych, dane dotyczące analizowanego okresu zawierają m.in. zwolnienia, które zostały zgłoszone jeszcze w 2017 r., z tego względu część zgłoszeń odnotowanych z końcem 2017 r. została zrealizowana na początku 2018 roku. Taki sposób realizacji zgłoszeń zwolnień grupowych mógł przyczynić się do faktu, że w 2018 roku zarejestrowano 47 zakładów dokonujących zgłoszenia zwolnień grupowych, podczas gdy faktycznie zarejestrowano 61 zakładów dokonujących tych zwolnień.

W raporcie dokonano statystycznej analizy wszystkich przypadków odnotowanych w 2018 roku oraz sklasyfikowano je m.in. ze względu na wielkość zgłoszeń i zwolnień, miesiąc w którym wystąpiły, zróżnicowanie terytorialne, branżę, profil działalności, a także działania podejmowane przez powiatowe urzędy pracy województwa wielkopolskiego w ramach łagodzenia negatywnych skutków zwolnień. Zgromadzone dane w zakresie problematyki zwolnień w województwie porównano z danymi uzyskanymi w 2017 roku.

1. ZGŁOSZENIA ZWOLNIEŃ I ZWOLNIENIA GRUPOWE WEDŁUG LICZBY ZWALNIANYCH PRACOWNIKÓW

Patrząc z perspektywy kilku ostatnich lat, liczba pracowników objętych zamiarem zwolnień do roku 2017 systematycznie rosła, natomiast w 2018 roku nastąpił spadek, tj. o 927 osób (29,7%), gdzie zgłoszono do wielkopolskich powiatowych urzędów pracy zamiar dokonania zwolnień grupowych 2 191 osób. W latach 2015-2018 wyraźnym wahaniem ulegała natomiast liczba osób zwolnionych, ostatecznie pomimo znacznie większych zapowiedzi w wyniku zwolnień grupowych pracę straciło w 2018 roku 1 175 osób.

Wykres 1. Zgłoszenia zwolnień grupowych i zwolnienia grupowe w Wielkopolsce w latach 2015-2018

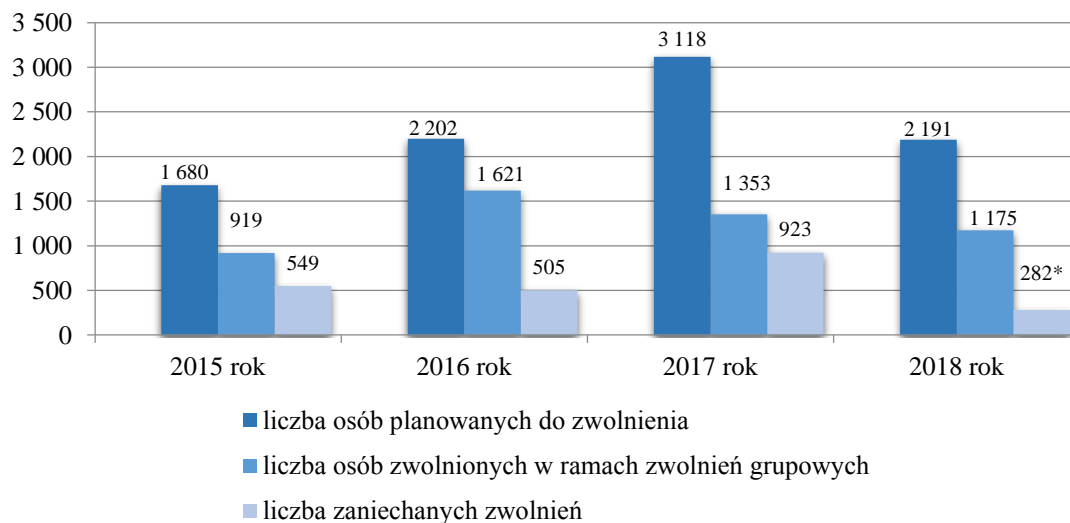

Tabela 1. Zgłoszenia zwolnień grupowych i zwolnienia grupowe w Wielkopolsce w 2018 roku

2018 rok	zgłoszenia		zwolnienia		zaniechane zwolnienia*	
	zakłady	osoby	zakłady	osoby	zakłady	osoby
Styczeń	2	21	6	38	1	70
Luty	3	85	4	50	1	6
Marzec	4	131	8	151	1	141
Kwiecień	5	112	5	37	1	5
Maj	1	1	1	65	0	0
Czerwiec	3	114	5	91	1	4
Lipiec	3	5	4	18	0	0
Sierpień	5	920	3	4	2	56
Wrzesień	5	211	7	111	0	0
Październik	7	187	4	88	0	0
Listopad	7	201	4	87	0	0
Grudzień	2	203	10	435	-	- **
Razem	47	2 191	61	1 175	7	282

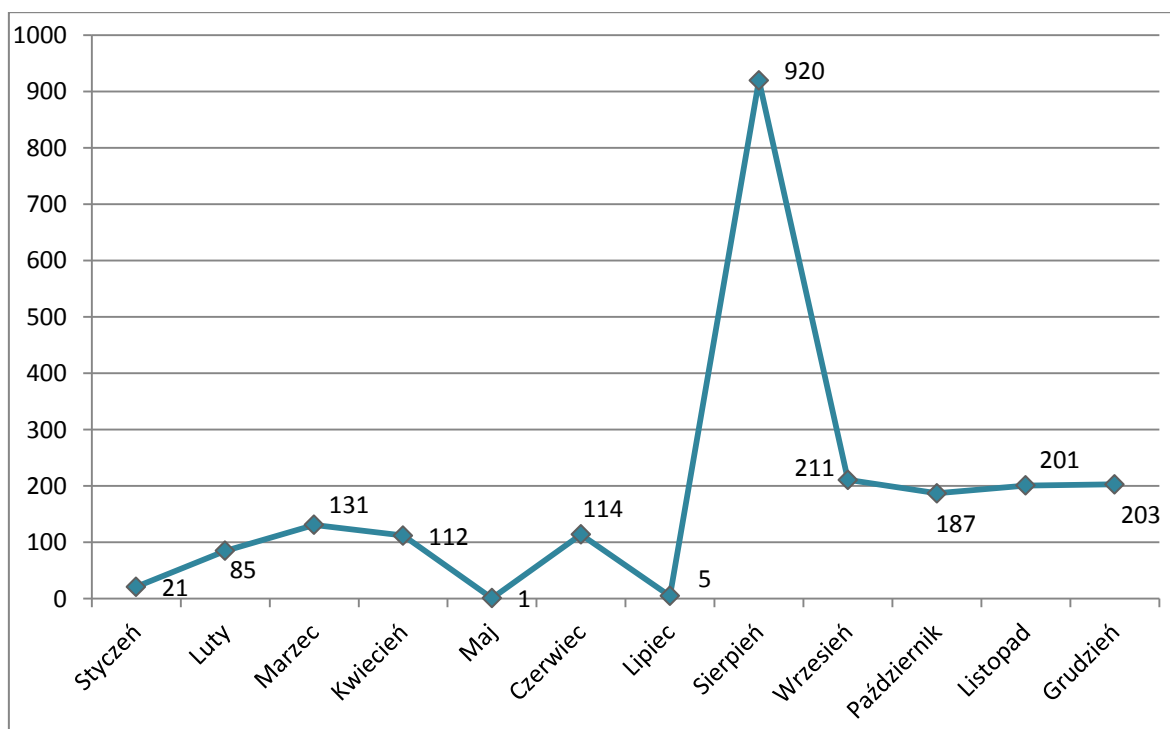
* dotyczy również zwolnień zgłoszonych w 2017 r.

** W związku ze zmianą formularzy przez MRPiPS liczba zaniechanych zwolnień za 2018 r. monitorowana była do listopada.

1.1. ZGŁOSZENIA ZWOLNIEŃ GRUPOWYCH WEDŁUG LICZBY ZWALNIANYCH PRACOWNIKÓW

W pierwszej połowie 2018 roku liczba osób zgłoszonych do zwolnienia utrzymywała się na podobnym poziomie, z wyjątkiem stycznia i maja, kiedy to liczba osób zgłoszonych do zwolnienia była nieduża – odpowiednio 21 osób w styczniu i 1 osoba w maju. W drugiej połowie roku najniższą liczbę osób zgłoszonych do zwolnienia odnotowano w lipcu - 5 osób. Znaczący wzrost nastąpił w sierpniu, kiedy to zgłoszono zamiar zwolnienia 920 osób. Kolejne cztery miesiące roku to stabilny, lecz wysoki poziom osób zgłoszonych do zwolnienia, w liczbie odpowiednio 211 osób we wrześniu, 187 osób w październiku, 201 osób w listopadzie i 203 osoby w grudniu.

Wykres 2. Liczba osób zgłoszonych do zwolnień grupowych w Wielkopolsce w poszczególnych miesiącach 2018 roku

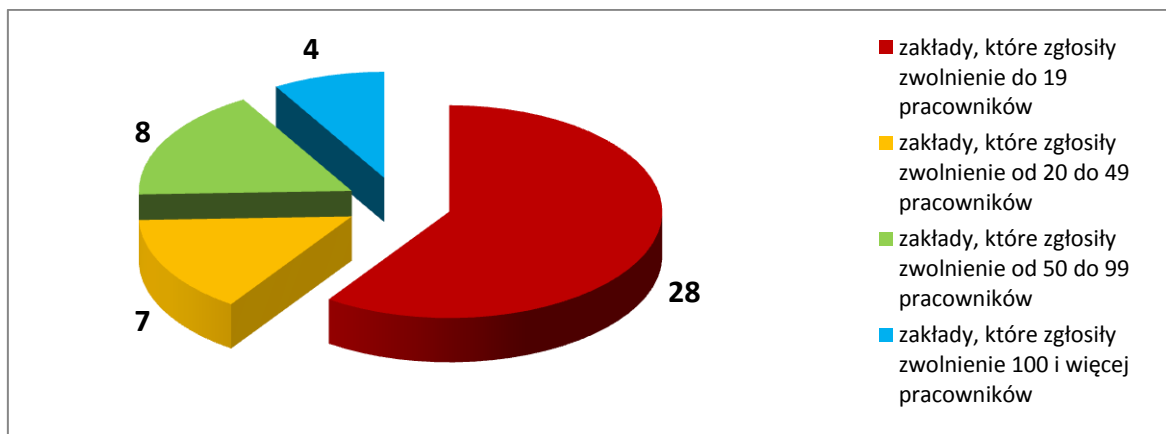
Biorąc pod uwagę wielkość zgłoszeń, tj. liczbę pracowników objętych zamiarem zwolnień, dane zostały ujęte w czterech przedziałach ze względu na ilość zwalnianych pracowników, co pokazuje wykres poniższy.

W analizowanym okresie, zamiar dokonania zwolnień grupowych zgłosiło 47 pracodawców, z czego w czterech przypadkach, zamiar zwolnienia 100 lub więcej osób zgłosili pracodawcy z powiatu poznańskiego i wolsztyńskiego. Dotyczyło to 1 250 osób z zakładów zajmujących się robotami budowlanymi związanymi ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieskalnych; wytwarzaniem i zaopatrywaniem w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; produkcją piwa; produkcją

pozostałych części i akcesoriów do pojazdów silnikowych, z wyłączeniem motocykli.

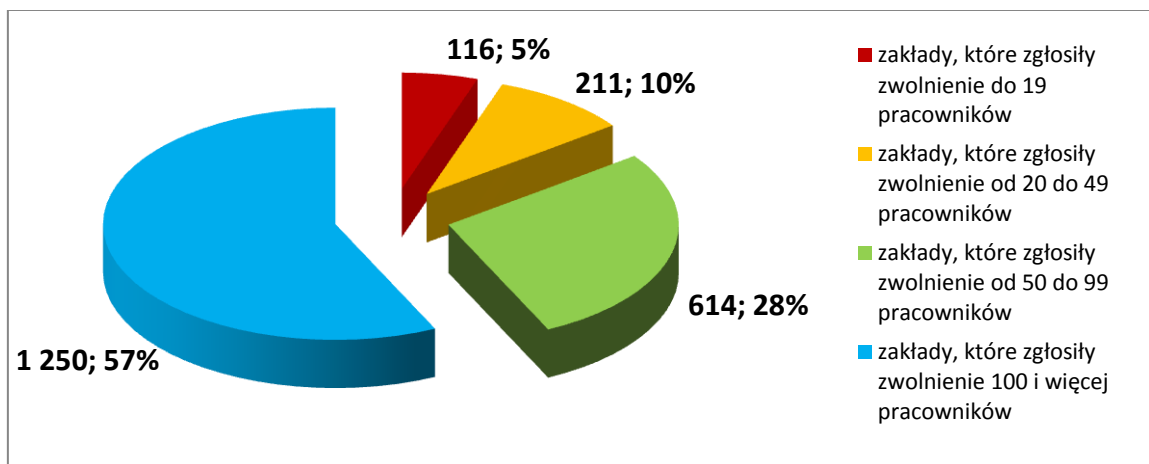
Najwięcej zgłoszeń dotyczyło zwolnień w zakładach zamierzających zwolnić do 19 pracowników (28 zakładów). Warto zaznaczyć, iż w tym przedziale znajduje się aż 14 pracodawców, którzy zgłosili zamiar zwolnienia tylko 1 osoby.

Wykres 3. Ilość zakładów pracy w Wielkopolsce według liczby pracowników objętych zamiarem zwolnień w 2018 roku

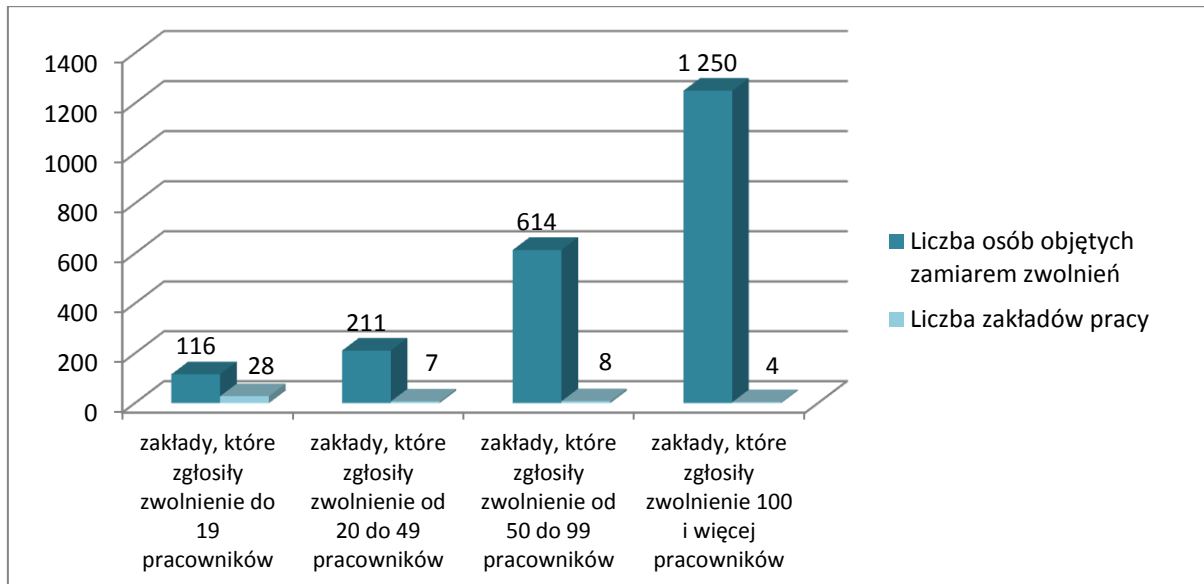
Analiza zamiaru dokonania zwolnień grupowych według poszczególnych przedziałów wskazuje, że liczba osób objętych zamiarem zwolnień grupowych jest największa w przedziale „100 i więcej pracowników” i stanowi 57% (1 250 osób) wszystkich osób objętych zamiarem zwolnienia (2 191 osób). Natomiast odsetek osób znajdujących się w przedziale do 19 pracowników stanowi 5% (116 osób). W pozostałych dwóch kategoriach analizowane wartości prezentują się następująco: w przedziale od 20-49 pracowników odsetek pracowników objętych zamiarem zwolnień wyniósł 10% (211 osób), a w przedziale od 50 do 99 pracowników 28% (614 osób).

Wykres 4. Odsetek pracowników objętych zamiarem zwolnień w Wielkopolsce według poszczególnych przedziałów w 2018 roku

Dla lepszego zobrazowania przytoczonych informacji, zależność pomiędzy danymi zaprezentowanymi na dwóch wcześniejszych wykresach została pokazana poniżej, gdzie zapis graficzny ukazuje, jak dużą rolę w corocznych zestawieniach potrafi mieć kilka zakładów pracy zatrudniających dużą liczbę pracowników.

Wykres 5. Ilość zakładów pracy w Wielkopolsce oraz liczba pracowników objętych zamiarem zwolnień w 2018 roku

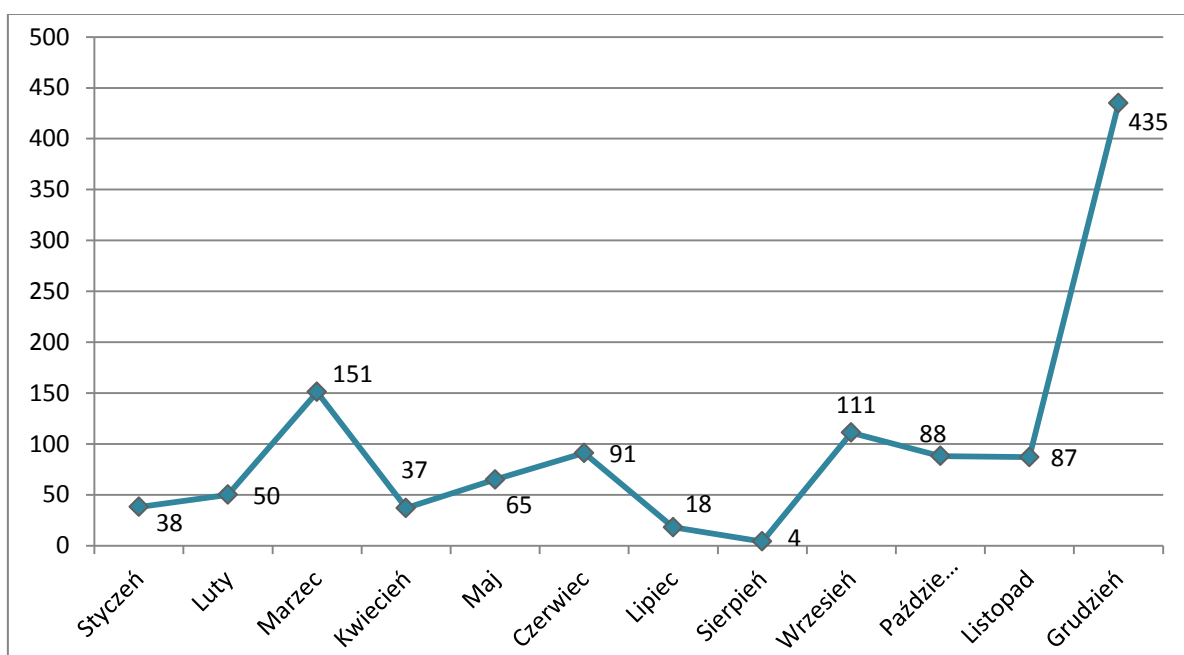

1.2. ZWOLNIENIA GRUPOWE WEDŁUG LICZBY ZWALNIANYCH PRACOWNIKÓW

Okresy największej liczby zwolnień grupowych przypadły na marzec, wrzesień i grudzień w sumie 697 osób, co jest wynikiem m.in. zgłoszeń zamiaru zwolnień grupowych dokonanych we wcześniejszych miesiącach. Najmniejszą liczbę zwolnień odnotowano w kwietniu, lipcu i sierpniu, kiedy to zwolniono w sumie 59 osób.

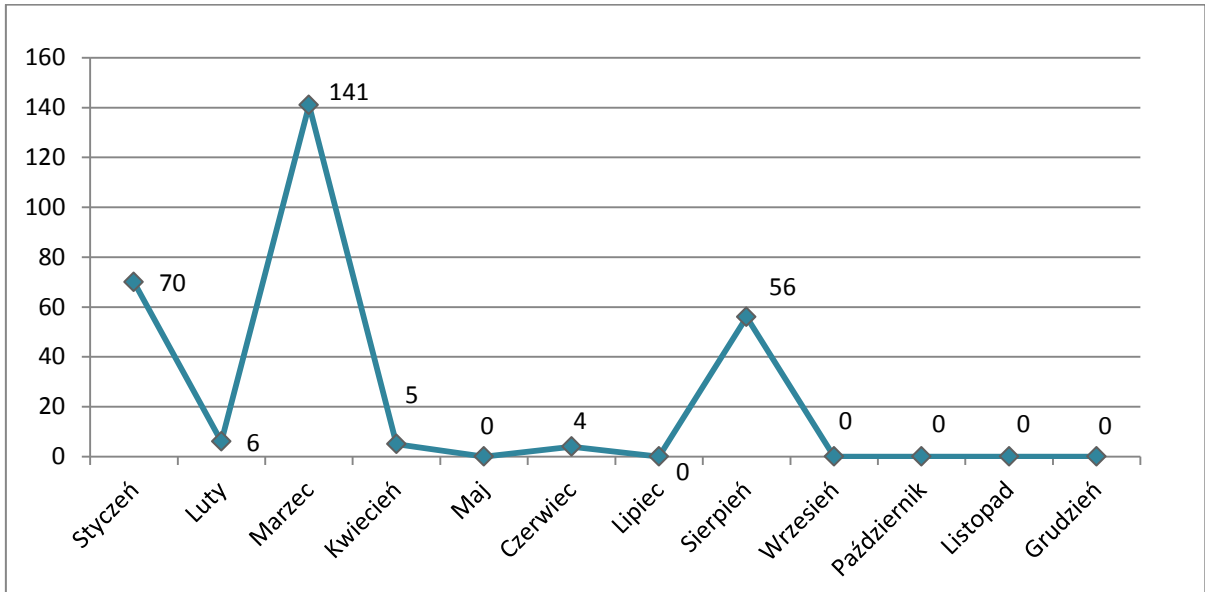
W grudniu zwolniono 435 osób, gdzie najwięcej osób było zatrudnionych na terenie powiatu poznańskiego (produkcja piwa, odlewnictwo staliwa, pozostałe pośrednictwo pieniężne) oraz wolsztyńskiego (produkcja pozostałych części i akcesoriów do pojazdów silnikowych, z wyłączeniem motocykli).

Wykres 6. Liczba osób zwolnionych w ramach zwolnień grupowych zrealizowanych w Wielkopolsce w poszczególnych miesiącach 2018 roku

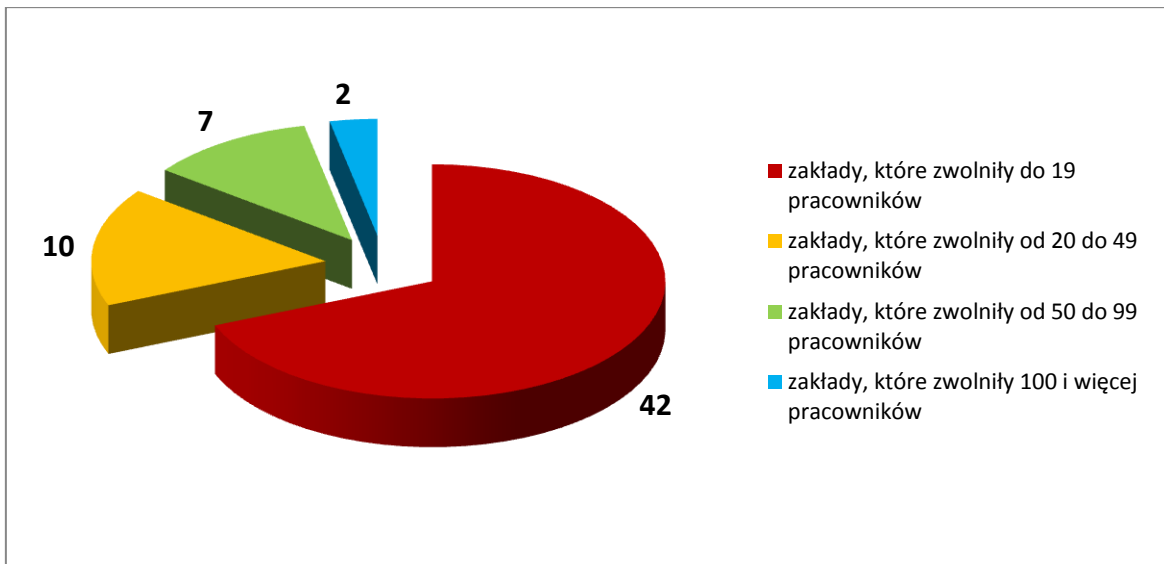
W 2018 roku zaniechano zwolnień w stosunku do 282 osób spośród 2 191 osób objętych zamiarem dokonania zwolnień grupowych. Zwolnień nie zaniechano w maju, lipcu, wrześniu, październiku, listopadzie i grudniu. Największej liczby zwolnień zaniechano w styczniu, marcu oraz sierpniu 2018 roku. W styczniu zwolnień uniknęło 70 osób, w marcu 141 osób, a w sierpniu 56 osób, które były zatrudnione głównie na terenie powiatu poznańskiego i obornickiego. Zwolnień uniknęli pracownicy przedsiębiorstw zajmujących się, m.in.: działalnością pocztową objętą obowiązkiem świadczenia usług powszechnych (powiat obornicki) oraz produkcją piwa (powiat poznański).

Wykres 7. Liczba osób w stosunku, do których zaniechano zwolnień grupowych w Wielkopolsce w poszczególnych miesiącach 2018 roku

W przypadku faktycznie dokonanych zwolnień grupowych w 2018 roku 2 zakłady pracy zwolniły 100 i więcej pracowników, podczas gdy 42 pracodawców zwolniło do 19 pracowników.

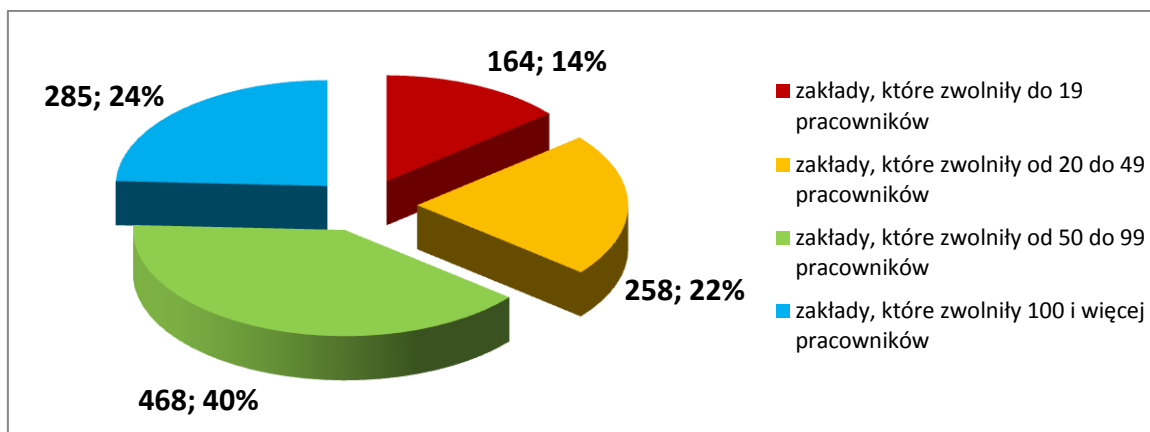
Wykres 8. Ilość zakładów pracy w Wielkopolsce według liczby zwolnionych pracowników w 2018 roku

Analizując dane pod kątem liczby zwolnionych pracowników w ramach poszczególnych przedziałów, największy odsetek osób zwolnionych w 2018 roku, który stanowił 40% (tj. 468 osób spośród 1 175 wszystkich zwolnionych osób) mieścił się w przedziale zakładów, które zwolniły od 50 do 99 pracowników. Dane te prezentują się odmiennie w porównaniu z 2017 rokiem. Największy odsetek zwolnionych osób w 2017

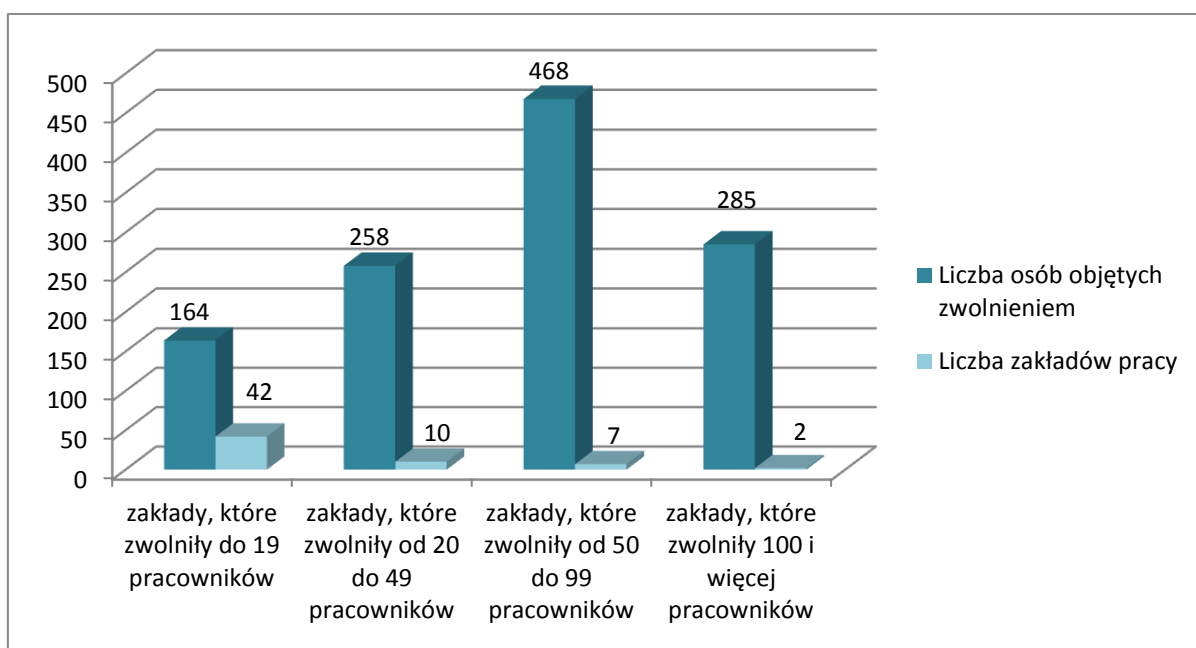
roku stanowił 31% (tj. 417 osób spośród 1 353 wszystkich zwolnionych osób) mieścił się w przedziale zakładów, które zwolniły 100 i więcej pracowników. W 2018 roku najmniejszy odsetek (14%) stanowiły zakłady, które zwolniły do 19 pracowników. W tym miejscu należy wskazać, że w 2018 roku odsetek pracowników zwolnionych w poszczególnych przedziałach nie jest tak równomiernie rozłożony, jak w trzech poprzednich latach.

Wykres 9. Odsetek pracowników zwolnionych w Wielkopolsce według poszczególnych przedziałów w 2018 roku

Zależność wynikającą z dwóch poprzednich wykresów została przedstawiona poniżej, gdzie zaprezentowano liczbę osób objętych zwolnieniem przy uwzględnieniu ilości zakładów, które tych zwolnień dokonały.

Wykres 10. Ilość zakładów pracy w Wielkopolsce oraz liczba pracowników objętych zwolnieniem przez te zakłady w 2018 roku

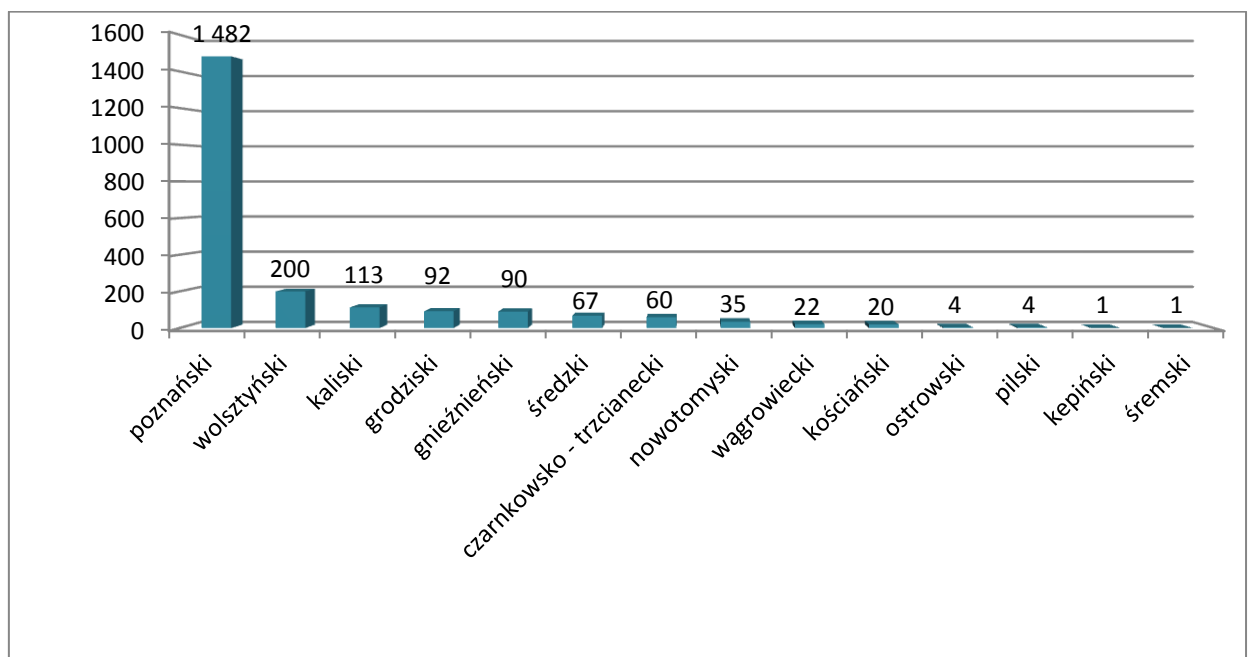
2. ZRÓŻNICOWANIE TERYTORIALNE ZGŁOSZEŃ I ZWOLNIEŃ GRUPOWYCH

W niniejszym rozdziale, dane statystyczne dotyczące zgłoszeń i zwolnień grupowych w ujęciu terytorialnym w 2018 roku przedstawione zostały według powiatów województwa wielkopolskiego. Spośród 31 powiatów województwa wielkopolskiego na terenie 14 odnotowano zgłoszenia zwolnień grupowych. W przypadku 17 powiatów nie wystąpiły zgłoszenia zwolnień grupowych, a na terenie 15 powiatów nie dokonano zwolnień grupowych.

2.1. ZRÓŻNICOWANIE TERYTORIALNE ZGŁOSZEŃ GRUPOWYCH

Najliczniejszą grupę pracowników objętych zamiarem zwolnień odnotowano w powiecie poznańskim, ogółem 1 482 osoby (co stanowi ponad 67% wszystkich zgłoszeń zwolnień grupowych). Liczba ta zmniejszyła się w stosunku do ubiegłego roku, kiedy to w powiecie poznańskim odnotowano ogółem 2 004 osoby (co stanowiło ponad 64% wszystkich zgłoszeń zwolnień grupowych). W roku 2018 w powiecie wolsztyńskim planowano zwolnienie 200 osób, co jest drugim wynikiem biorąc pod uwagę podział według powiatów, jednakże stanowi to niespełna 10% wszystkich zgłoszeń. Ponadto powiaty kaliski, grodziski i gnieźnieński także charakteryzowały się wysoką liczbą zgłoszeń na tle innych powiatów województwa, odpowiednio 113, 92 i 90 zgłoszeń.

Wykres 11. Liczba zgłoszonych pracowników w ramach zwolnień grupowych według powiatów województwa wielkopolskiego w 2018 roku

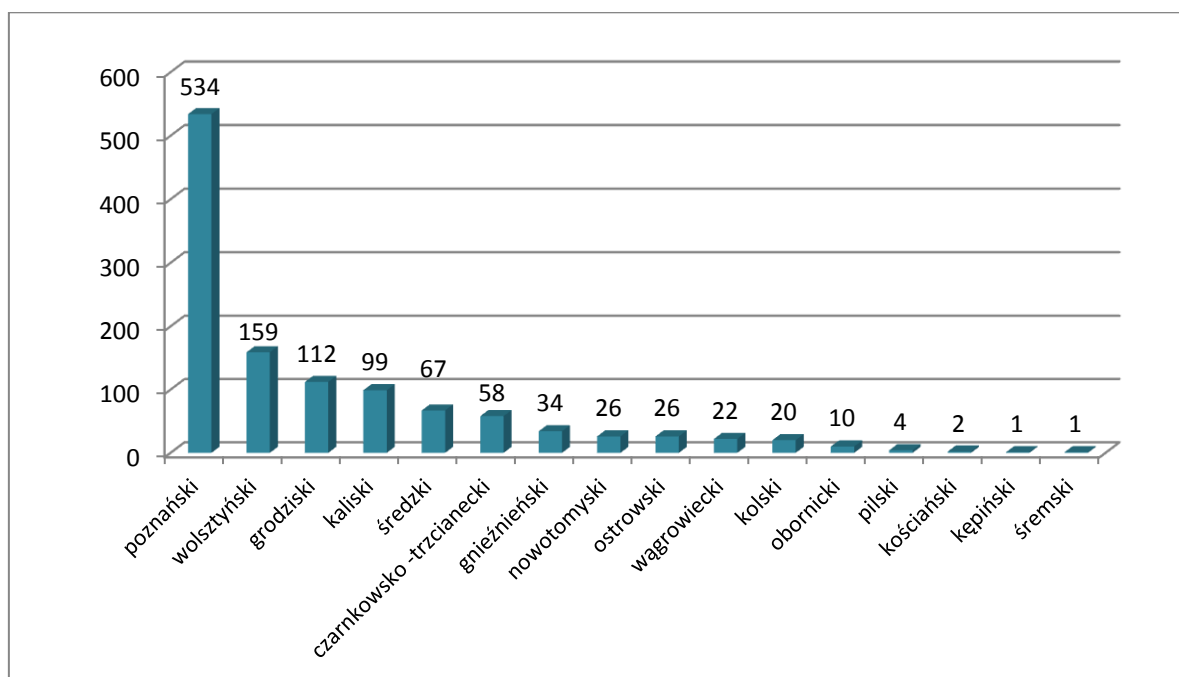
Zaprezentowane dane, w szczególności z powiatu poznańskiego, mają swoje odzwierciedlenie w strukturze gospodarczej regionu, ponieważ w Poznaniu znajduje się znaczna liczba przedsiębiorstw całej Wielkopolski. Również stopa bezrobocia w powiecie poznańskim należy do najniższych w regionie (1,3% - dane za grudzień 2018 roku). Zatem największa w skali województwa wielkopolskiego liczba zgłoszeń, czy dokonanych zwolnień, jest odzwierciedleniem wielkości gospodarczej powiatu poznańskiego.

Jak wspomniano we wcześniejszej części opracowania, nie wszystkie zgłoszenia odnotowane w 2018 roku zostały w całości zrealizowane, gdyż część pracodawców wycofała się ze swoich pierwotnych zamierzeń, natomiast część zgłoszeń, z uwagi na okres wypowiedzenia, została bądź zostanie zrealizowana w następnym roku.

2.2. ZRÓŻNICOWANIE TERYTORIALNE ZWOLNIEŃ GRUPOWYCH

Najliczniejszą grupę pracowników zwolnionych w 2018 roku odnotowano w powiecie poznańskim - 534 osoby (co stanowiło ponad 45% wszystkich zwolnień grupowych). Kolejne powiaty pod względem liczby osób podlegających zwolnieniom grupowym stanowią: powiat wolsztyński - 159 osób, powiat grodziski - 112 osób i powiat kaliski - 99 osób.

Wykres 12. Liczba zwolnionych pracowników według powiatów województwa wielkopolskiego w 2018 roku

Przedmiotem corocznego opracowania była również analiza zgłoszeń zwolnień grupowych i zwolnień ze względu na sektor gospodarki. O przynależności danej jednostki organizacyjnej do sektora publicznego decyduje wysokość udziałów Skarbu Państwa lub samorządu (przekraczająca 50%). Analogicznie, do sektora prywatnego należą podmioty, które nie są finansowane ani kapitałem państwowym ani samorządowym, a także te, w których udział państwa lub samorządu jest mniejszy niż 50%. W ciągu ostatnich lat, bezwzględną przewagę (ponad 90-95%) osiągały zawsze jednostki należące do sektora prywatnego, zarówno jeśli chodzi o odsetek pracowników zgłoszonych do zwolnienia, jak i odsetek pracowników faktycznie zwolnionych. W tym roku, dokonanie rzetelnej analizy porównawczej za cały 2018 rok nie jest możliwe, gdyż w grudniu 2018 roku MRPiPS wprowadziło nowy formularz sprawozdawczy. Wynika z niego, że dane na temat sektora gospodarki, w którym funkcjonowały zakłady pracy będące przedmiotem analizy, nie będą już zbierane.

3. ZGŁOSZENIA ZWOLNIEŃ GRUPOWYCH I ZWOLNIENIA ZE WZGLĘDU NA CHARAKTER DZIAŁALNOŚCI PRACODAWCY

Zarówno pracodawcy zgłaszający zamiar zwolnienia, jak i pracodawcy, którzy dokonali zwolnień w 2018 roku, reprezentowali różne profile działalności. W celu usystematyzowania zgromadzonych danych, wszystkie zgłoszenia i zwolnienia w ramach zwolnień grupowych przyporządkowano do odpowiednich sekcji i grup Polskiej Klasyfikacji Działalności z 2007 roku.

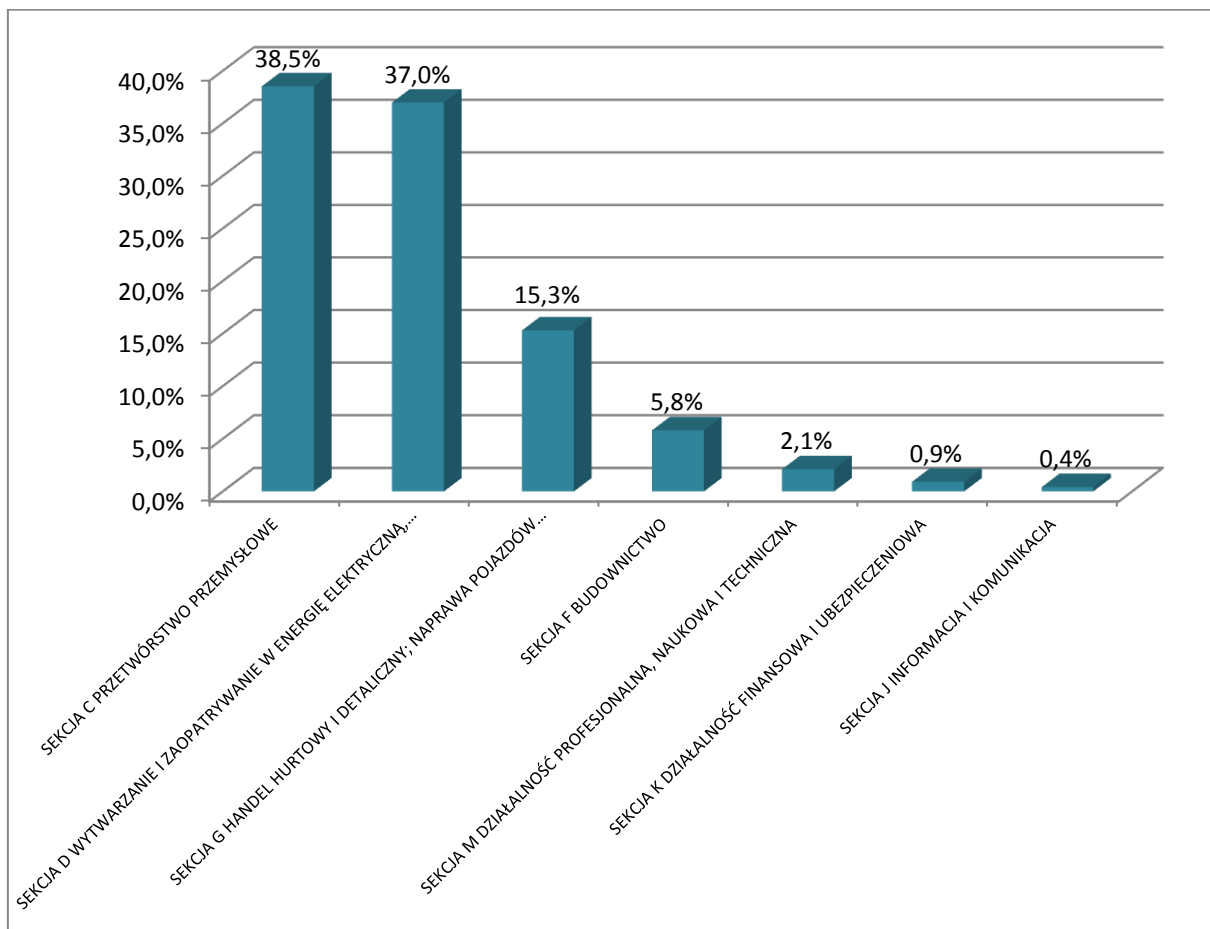
3.1. ZGŁOSZENIA ZWOLNIEŃ GRUPOWYCH ZE WZGLĘDU NA CHARAKTER DZIAŁALNOŚCI PRACODAWCY

Z 2 191 osób, które zostały objęte zamiarem zwolnień, największą grupę stanowili pracownicy pracujący w przetwórstwie przemysłowym (sekcja C). W ramach tej sekcji do zwolnienia przewidziano 844 osoby, co stanowiło 38,5 % wszystkich osób zgłoszonych do zwolnienia w 2018 roku. Kolejna sekcja z największą liczbą zgłoszeń to sekcja D, czyli wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych, w której przewidziano do zwolnienia 810 osób, czyli 37,0 %. Na niższym poziomie, według planowanej do zwolnienia liczby osób, znajdują się dwie kolejne sekcje, tj.:

- sekcja G - handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle - 335 osób (15,3 %),
- sekcja F – budownictwo - 127 osób (5,8 %).

Pozostałe trzy sekcje działalności nie są tak licznie reprezentowane i stanowią w sumie 3,4 % (łącznie 75 osób).

Wykres 14. Procentowy udział pracowników objętych zamiarem zwolnień grupowych w 2018 roku na terenie Wielkopolski wg rodzaju działalności pracodawcy (PKD 2007)

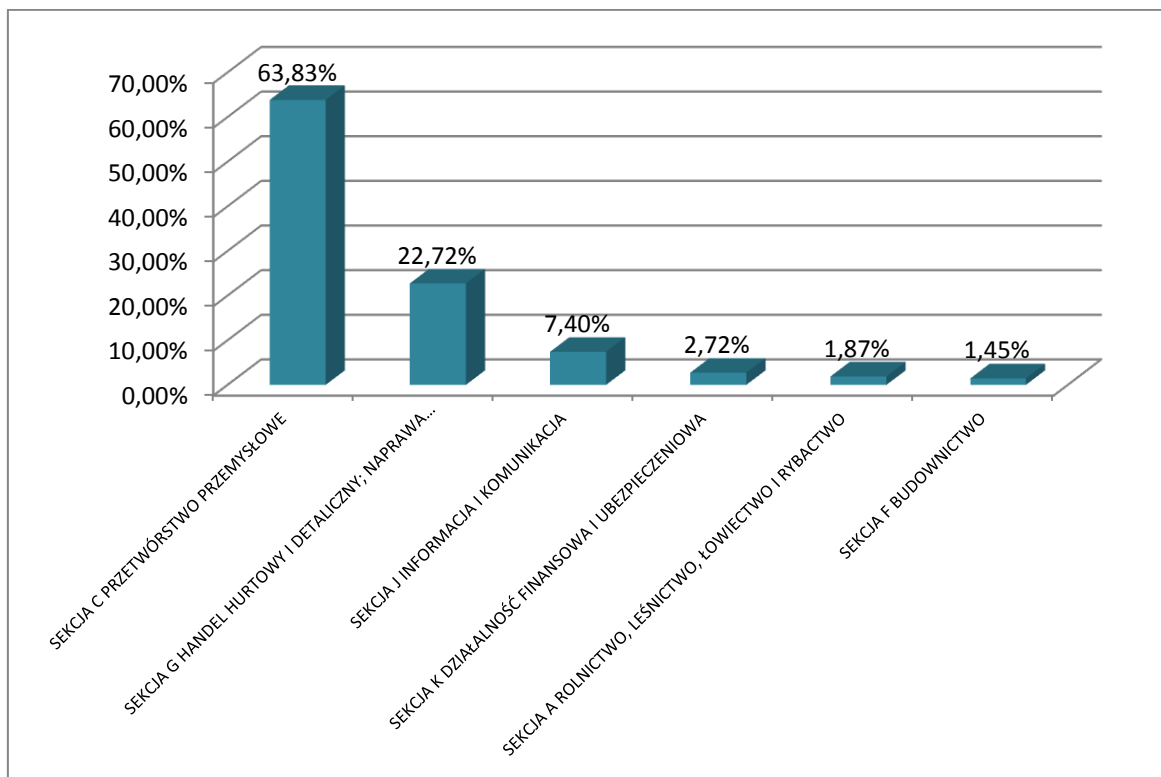
3.2. ZWOLNIENIA GRUPOWE ZE WZGLĘDU NA CHARAKTER DZIAŁALNOŚCI PRACODAWCY

Spośród wszystkich 1 175 osób zwolnionych w Wielkopolsce w 2018 roku, najbardziej liczną grupę stanowili pracownicy zwolnieni z zakładów pracy działających w sektorze przetwórstwa przemysłowego (sekcja C). Pracę w ramach tej sekcji utraciło łącznie 750 osób, co stanowi aż 63,83% całej badanej populacji. Drugą, liczną sekcją w tym zakresie jest sekcja G - handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle. Zwolniono 267 osób pracujących w tym sektorze gospodarki, co stanowi 22,72% całej zwolnionej populacji. Na znacznie niższym poziomie kształtuje się liczba zwolnień pracowników zatrudnionych w sekcji J - informacja i komunikacja, stanowiąc 7,40%, tj. 87 osób. Kolejna, tym razem nielicznie reprezentowana grupa, zawierająca 32 osoby (2,72%) to pracownicy zatrudnieni w sekcji K – „działalność finansowa i ubezpieczeniowa”.

Najmniej zwolnień odnotowano kolejno w:

- sekcji A - rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo - 22 osoby (1,87%),
- sekcji F - budownictwo - 17 osób (1,45 %).

Wykres 15. Procentowy udział pracowników, którzy utracili pracę w wyniku zwolnień grupowych w 2018 roku na terenie Wielkopolski wg rodzaju działalności pracodawcy (PKD 2007)

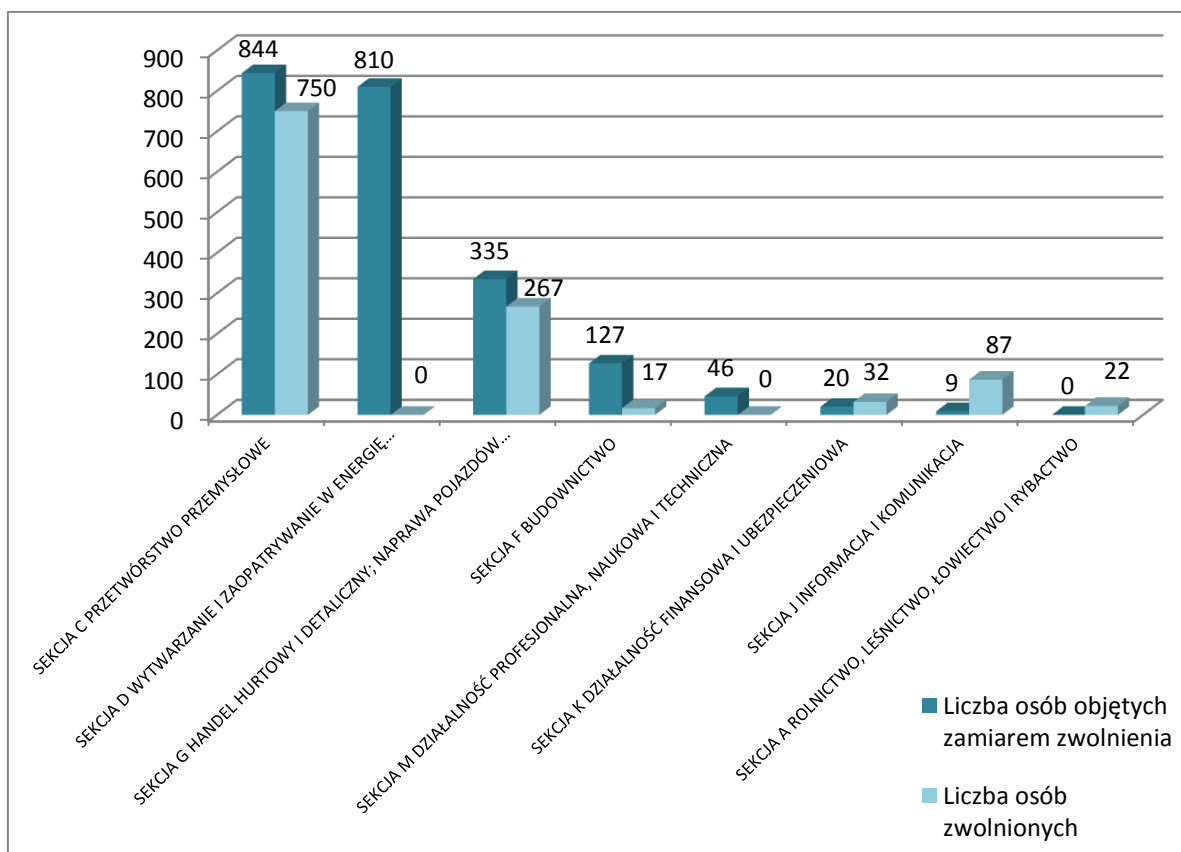

Duża część pracowników, w stosunku do których planowano zwolnienia, w rzeczywistości ich uniknęła. Było to możliwe dzięki zaniechaniu zwolnień, na jakie zdecydowało się wielu pracodawców.

Jednakże w sekcji informacja i komunikacja (sekcja J), liczba zwolnionych pracowników znacznie przewyższyła wcześniejsze prognozy, co do zamiaru zwolnień w tej sekcji. Należy podkreślić, że z uwagi na terminy wypowiedzeń w ramach zwolnień grupowych, dane dotyczące analizowanego okresu zawierają m.in. zwolnienia, które zostały zgłoszone jeszcze w 2017 r., z tego względu część zgłoszeń odnotowanych z końcem 2017 r. została zrealizowana na początku 2018 roku.

W sekcji D „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz w sekcji M „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, mimo wcześniejszych zgłoszeń dokonania zamiaru zwolnień, nie odnotowano zwolnienia żadnej osoby.

Wykres 16. Liczba pracowników objętych zamiarem zwolnień grupowych w zestawieniu z liczbą pracowników, którzy utracili pracę w wyniku zwolnień grupowych w 2018 roku na terenie Wielkopolski wg rodzaju działalności pracodawcy (PKD 2007)

Aby dokładniej zaprezentować liczbę zwolnionych osób w ramach poszczególnych sekcji, poniżej dokonano szczegółowego podziału liczby zwolnionych osób, z uwzględnieniem podziału według trzeciego poziomu PKD, tj. grup.

Tabela 2. Liczba osób zwolnionych w ramach zwolnień grupowych w Wielkopolsce w 2018 roku wg rodzaju działalności pracodawcy (PKD 2007)

SEKCJA	GRUPA	NAZWA GRUPOWANIA	LICZBA OSÓB
A ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO	01.11	Uprawa zbóż, roślin strączkowych i roślin oleistych na nasiona , z wyłączeniem ryżu	22
C PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	10.12	Przetwarzanie i konserwowanie mięsa z drobiu	18
	10.71	Produkcja pieczywa; produkcja świeżych wyrobów ciastkarskich i ciastek	84
	11.05	Produkcja piwa	148
	11.07	Produkcja napojów bezalkoholowych; produkcja wód mineralnych i pozostałych wód butelkowanych	20
	14.13	Produkcja pozostałej odzieży wierzchniej	25
	15.11	Wyprawa skór, garbowanie; wyprawa i barwienie skór futerkowych	33
	18.12	Pozostałe drukowanie	3
	22.23	Produkcja wyrobów dla budownictwa z tworzyw sztucznych	67
	24.52	Odlewnictwo staliwa	68
	25.11	Produkcja konstrukcji metalowych i ich części	31
	27.20	Produkcja baterii i akumulatorów	2
29.32	Produkcja pozostałych części i akcesoriów do pojazdów silnikowych, z wyłączeniem motocykli	251	
F BUDOWNICTWO	42.11	Roboty związane z budową dróg i autostrad	17
G HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	46.61	Sprzedaż hurtowa maszyn i urządzeń rolniczych oraz dodatkowego wyposażenia	65
	46.90	Sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana	26
	47.11	Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych	35
	47.29	Sprzedaż detaliczna pozostałej żywności prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	101
	47.71	Sprzedaż detaliczna odzieży prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	1
	47.75	Sprzedaż detaliczna kosmetyków i art. toaletowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	35
	47.78	Sprzedaż detaliczna pozostałych nowych wyrobów prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	4
H TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	53.10	Działalność pocztowa objęta obowiązkiem świadczenia usług powszechnych (operatora publicznego)	0
J	61.10	Działalność w zakresie telekomunikacji przewodowej	4

SEKCJA J INFORMACJA I KOMUNIKACJA			
	62.09	Pozostała działalność usługowa w zakresie technologii informatycznych i komputerowych	83
K DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	64.19	Pozostałe pośrednictwo pieniężne	21
	66.19	Pozostała działalność wspomagająca usługi finansowe, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszów emerytalnych	11
M DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	70.10	Działalność firm centralnych i holdingów, z wyłączeniem holdingów finansowych	0

4. PRZYCZYNY ZAMIARU DOKONANIA ZWOLNIEŃ GRUPOWYCH

Należy przypomnieć, że w latach poprzednich pracodawcy wskazywali, że przyczynami dokonania zwolnień grupowych były najczęściej przesłanki związane z restrukturyzacją. Świadczyło to o zmianach wprowadzanych w badanych jednostkach, które miały poważny wpływ na ich strukturę, gdyż restrukturyzacja oznacza gwałtowne zmiany w aktywach, pasywach lub organizacji przedsiębiorstwa. Celem restrukturyzacji jest stworzenie przesłanek do wzrostu wartości przedsiębiorstwa jako całości.

Kolejną najczęściej przytaczaną w poprzednich latach przesłanką była reorganizacja. Reorganizacja odróżnia się od restrukturyzacji tym, że jest jednym z wielu rodzajów zmian dokonywanych w przedsiębiorstwie. Głównym zadaniem procesu reorganizacji jest doprowadzenie do usprawnienia funkcjonowania przedsiębiorstwa i minimalizacji ewentualnie występujących błędów. Zakres reorganizacji jest stosunkowo nieduży. Obszary, które obejmowane są przez reorganizację i poddawane zmianom to przede wszystkim technologia, strategia i władza.

Zatem głównym czynnikiem odróżniającym reorganizację od restrukturyzacji jest wielkość i obszar działania.

Na podstawie monitoringu przyczyn zamiaru dokonania zwolnień grupowych, można stwierdzić, iż najczęstszą przyczyną była również restrukturyzacja, a na drugim miejscu reorganizacja. Wynika to z faktu, że zmian, które mogą zostać określone mianem restrukturyzacji lub reorganizacji, dokonują zazwyczaj bardzo duże przedsiębiorstwa, a co za tym idzie, zatrudniające dużą liczbę pracowników. Analogicznie, w przypadku zmian dokonywanych w takich przedsiębiorstwach, liczba zwolnień grupowych dotyczy bardzo dużej liczby osób. Stąd corocznie powtarzająca się przewaga restrukturyzacji, jak i reorganizacji, jako najczęstszych przyczyn dokonywania zwolnień grupowych.

5. ZWOLNIENIA MONITOROWANE – DZIAŁANIA POWIATOWYCH URZĘDÓW PRACY

Jak wynika z art. 70 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, pracodawca zamierzający zwolnić co najmniej 50 pracowników w okresie 3 miesięcy jest zobowiązany uzgodnić z powiatowym urzędem pracy właściwym dla siedziby tego pracodawcy lub właściwym ze względu na miejsce wykonywania pracy, zakres i formy pomocy dla zwalnianych pracowników, w tym pracowników niepełnosprawnych. Pomoc ta dotyczy w szczególności pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego i szkoleń.

Zwolnienia monitorowane to specjalny program pomocy (program usług rynku pracy) dla pracowników przewidzianych do zwolnienia lub będących w trakcie wypowiedzenia lub w okresie 6 miesięcy po rozwiązaniu stosunku pracy lub stosunku służbowego. Co ważne, taka sytuacja zawodowa musi wynikać z przyczyn dotyczących pracodawcy. Program taki może być realizowany między innymi przez powiatowe urzędy pracy, a finansowany przez pracodawcę; pracodawcę i odpowiednie jednostki administracji publicznej lub na podstawie porozumienia organizacji i osób prawnych z udziałem pracodawcy. Zwolnienia monitorowane określane są również mianem „outplacement’u”, czyli programu aktywizacji zawodowej osób, które utraciły pracę z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Aktywizacja zawodowa prowadzona w taki sposób może być kierowana przy wykorzystaniu różnych form i obejmować, np. doradztwo zawodowe lub doradztwo w zakresie rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej. Oznacza określenie optymalnej ścieżki rozwoju zawodowego i/lub osobistego służącego znalezieniu nowego miejsca pracy w możliwie najkrótszym czasie. Wdrażane programy outplacementowe mogą różnić się od siebie w zależności od sytuacji na rynku pracy, jak i potrzeb oraz kwalifikacji docelowej grupy pracowników, w której ten sposób aktywizacji zawodowej jest prowadzony. Oprócz pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego, pomoc dla zwalnianych pracowników obejmuje także organizację szkoleń przyczyniających się do zwiększenia ich atrakcyjności na rynku pracy.

Spośród 47 pracodawców z terenu Wielkopolski, zgłaszających zwolnienia grupowe w 2018 roku, w 12 przypadkach były to zwolnienia monitorowane, które dotyczyły ogółem 1 864 osób, tj. 85,1 % wszystkich pracowników objętych zamiarem zwolnień (2 191 osób).

Dla porównania, zwolnienia grupowe w 2017 roku w 14 przypadkach były zwolnieniami monitorowanymi i dotyczyły ogółem 2 587 osób, tj. 83% pracowników objętych zamiarem zwolnień (3 118 osób przez 100 pracodawców).

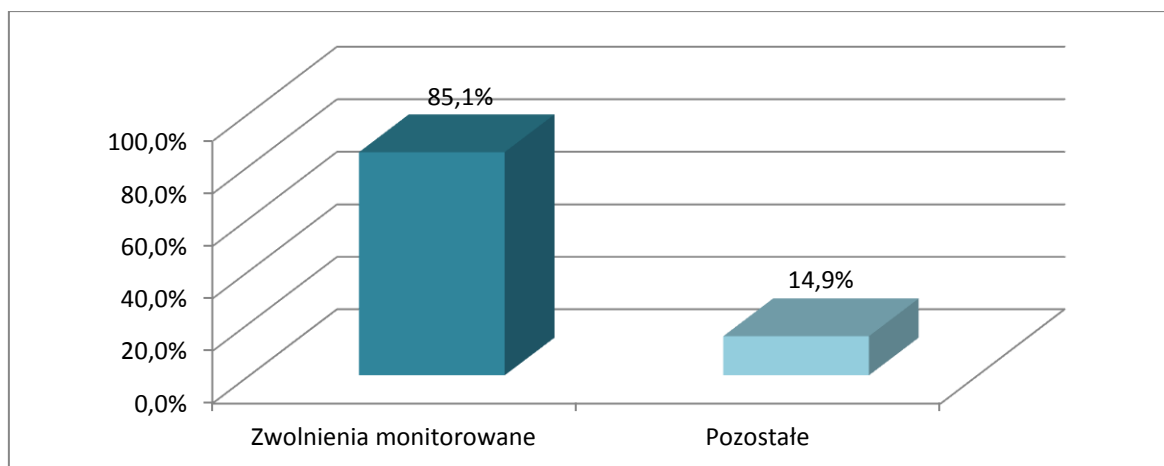
Z danych za 2018 rok, udostępnionych przez powiatowe urzędy pracy województwa wielkopolskiego wynika, że w przypadkach ww. zwolnień monitorowanych

podjęto różnego typu działania mające na celu złagodzenie skutków tych zwolnień. Działania tego typu obejmują m.in. zawieranie porozumień dotyczących aktywizacji zawodowej zwalnianych pracowników, poradnictwa zawodowego (konsultacji indywidualnych), pośrednictwa pracy, szkoleń czy możliwości przekwalifikowania się oraz informacji na temat ewidencji i świadczeń z tytułu bezrobocia z powiatowego urzędu pracy.

Poniżej wskazano, jakie działania w zakresie zwolnień monitorowanych podjęto na terenie sześciu powiatów, tj. grodziskiego, gnieźnieńskiego, kaliskiego, poznańskiego, średzkiego oraz wolsztyńskiego:

- zaproponowano i zorganizowano spotkania informacyjne w siedzibie firmy z osobami objętymi zwolnieniem grupowym w sprawie omówienia warunków pomocy, form aktywizacji zawodowej i pośrednictwa pracy,
- zorganizowano giełdę pracy na terenie powiatowego urzędu pracy,
- uzgodniono z pracodawcami daty spotkań z osobami przewidzianymi do zwolnienia, w celu omówienia form pomocy, rozeznania potrzeb zwalnianych pracowników oraz procedury rejestracji,
- przedstawiono propozycję współpracy z zakładami pracy, proponując zwalnianym osobom pomoc w złagodzeniu skutków zwolnień.

Wykres 17. Procentowy udział pracowników, którzy zostali objęci zgłoszeniami zwolnień grupowych w 2018 roku na terenie Wielkopolski z uwzględnieniem zwolnień monitorowanych

PODSUMOWANIE

Z przeprowadzonej analizy zgłoszeń i zwolnień grupowych, które wystąpiły w 2018 roku na terenie województwa wielkopolskiego, wynika, że:

- W 2018 roku w odniesieniu do roku poprzedniego zmalała liczba pracodawców zgłaszających zwolnienia grupowe pracowników ze 100 do 47.
- W 2018 roku w odniesieniu do roku poprzedniego zmalała liczba pracowników objętych zamiarem zwolnień grupowych z 3 118 do 2 191.
- Największy odsetek pracowników zgłoszonych do zwolnienia (38,5%) stanowili pracownicy zatrudnieni w sektorze przetwórstwa przemysłowego (wg PKD 2007).
- W przypadku 17 powiatów nie wystąpiły zgłoszenia zwolnień grupowych.
- Pracę w wyniku zwolnień grupowych w 2018 roku straciło 1 175 osób, co stanowi spadek w stosunku do 2017 roku, kiedy pracę straciły 1 353 osoby.
- Najwięcej osób w ramach zwolnień grupowych zwolniono w marcu, wrześniu i grudniu 2018 roku, co jest wynikiem m.in. zgłoszeń zamiaru zwolnień grupowych dokonanych we wcześniejszych miesiącach.
- W 2018 roku 2 pracodawców zwolniło jednorazowo więcej niż 100 osób oraz 42 pracodawców dokonało jednorazowo zwolnień nie więcej niż 19 pracowników.
- W 2018 roku zwolnień grupowych, w wyniku częściowego lub całkowitego wycofania się przez pracodawców, uniknęło 282 pracowników, a w 2017 roku zwolnień grupowych uniknęło 923 pracowników.
- W 2018 roku najwięcej osób straciło pracę na terenie powiatu poznańskiego.
- Na terenie 15 powiatów nie dokonano zwolnień grupowych.
- Największy odsetek pracowników zwolnionych (63,8%) stanowili pracownicy zatrudnieni w sektorze przetwórstwa przemysłowego (wg PKD 2007).
- Odsetek pracowników objętych zwolnieniami monitorowanymi wynosił 85,1%.
- Działania w zakresie zwolnień monitorowanych polegały głównie na organizacji spotkań informacyjnych z pracodawcami oraz z pracownikami objętymi zamiarem zwolnienia, podczas których omawiane były możliwe formy wsparcia dla zwalnianych pracowników.